

De seks tjenere

Fra Grimms Eventyr

Vil du høre historien om de seks tjenere? For mange, mange år siden levede der engang en gammel dronning, som var en ond heks. Hun havde en datter, der var det dejligste, man kunne se for sine øjne. Den gamle tænkte bare på, hvordan hun skulle gøre så megen fortræd, hun kunne. Når der meldte sig en frier, forlangte hun, at han først skulle stilles på en prøve, og hvis han ikke bestod den, måtte han dø. Prinsessens store skønhed havde allerede lokket mange friere til, men ingen af dem kunne gøre, hvad den gamle forlangte, og uden barmhjertighed måtte de lægge hovedet på blokken.

Rygtet om prinsessens store skønhed nåede også engang til en kongesøn: "Jeg vil drage hen og bejle til hende," sagde han, men hans far rådede ham fra det. "Det bliver din død," sagde han. Da blev sønnen dødssyg og lå sådan i syv år, uden at nogen læge kunne hjælpe ham. Da faderen så, at der ikke var noget håb mere, sagde han bedrøvet: "Drag så af sted og prøv din lykke, det er vel det eneste, der kan hjælpe dig." Da sønnen hørte det, blev han straks rask, stod op og begav sig på vej.

Engang, da han red over en hede, så han på lang afstand noget, der lignede en høstak. Da han kom nærmere, så han, at det var et menneske, men hans mave var så tyk, at den lignede et helt lille bjerg. Da han fik øje på den rejsende, rejste han sig og sagde: "Kan I ikke bruge mig i eders tjeneste?" "Hvad skal jeg dog med sådan en klods?" sagde kongesønnen. "Det, I her ser, er slet ingenting," svarede manden, "når jeg folder mig rigtig ud, er jeg tre tusinde gange så tyk." "Ja, så kan jeg måske få brug for dig," sagde kongesønnen, "kom så bare med." De fulgtes nu ad, og da de havde gået et lille stykke, så de en anden, der lå med øret ned mod jorden. "Hvad bestiller du her?" spurgte kongesønnen. "Jeg lytter," svarede manden. "Hvad hører du da?" "Jeg hører, hvad der foregår rundt omkring i verden, for jeg har så gode øren, at jeg kan høre græsset vokse." "Kan du høre, hvad der sker hos den gamle dronning, som har den smukke datter?" spurgte kongesønnen. "Jeg hører et sværd suse gennem luften. Det hugger hovedet af en frier." "Dig kan jeg bruge," sagde prinsen, "kom med mig." De drog så videre alle tre og så lidt efter et par store fødder og noget af et par ben, men mere kunne de ikke se. Da de havde gået et langt stykke, kom de til kroppen og endelig til hovedet. "Du er rigtignok en ordentlig karl," sagde kongesønnen. "Det er såmænd ikke noget at snakke om," svarede manden, "når jeg rigtig strækker mine lemmer, er jeg tre tusinde gange så lang. Jeg er højere end det højeste bjerg på jorden. Hvis I vil tage mig i jeres tjeneste, slår jeg til." "Kom du bare med," sagde kongesønnen. Lidt efter traf de en mand, der sad på vejen med et bind for øjnene. "Har du dårlige øjne?" spurgte prinsen. "Nej," svarede manden, "men jeg tør ikke tage bindet af, for mit blik er så stærkt, at når jeg ser på nogen, springer han i tusinde stykker. Hvis I kan bruge mig, har jeg ikke noget imod at tage tjeneste hos jer." "Kom du kun med," sagde kongesønnen, og de drog videre. Da de havde gået en lille tid, traf de på en mand, der lå midt i solen og rystede over hele kroppen af kulde. "Hvor kan du fryse, når solen skinner så varmt?" spurgte kongesønnen. "Jeg har det på en hel anden måde end I andre," svarede manden. "Jo varmere det er, jo mere fryser jeg, og kulden går mig til marv og ben; men når det er koldt, er jeg altid varm. Midt i isen kan jeg ikke holde det ud for varme, og i ilden er jeg ved at dø af kulde." "Du er en løjerlig fyr," sagde kongesønnen, "men hvis du vil tjene mig, så kom bare med." Kort efter så de en mand, der stod og strakte hals og kiggede langt ud over bjergene. "Hvad er det, du kigger så ivrigt efter?" spurgte kongesønnen. "Mine øjne er så klare," svarede manden, "jeg kan se over marker og skove, bjerge og dale, gennem hele verden." "Det er netop sådan en, jeg mangler," sagde prinsen, "kom du også med mig."

Så drog kongesønnen med sine seks tjenere til den by, hvor den gamle dronning boede. Han fortalte ikke, hvem han var, men sagde blot: "Hvis I vil give mig jeres datter til kone, vil jeg gøre, hvad I forlanger." Heksen glædede sig til, at den smukke, unge mand skulle falde i hendes garn, og sagde: "Jeg vil stille dig tre opgaver. Hvis du løser dem, er min datter din." "Hvad er det første?" spurgte han. "Du skal skaffe mig en ring igen, som jeg har tabt i det røde hav." "Det er ikke så let," sagde kongesønnen. Så sagde han til sine tjenere: "Kan I hjælpe mig med at få fat på en ring, der ligger i det røde hav?" "Nu skal jeg se, hvor den er," sagde han med de gode øjne, "jo, der hænger den på en spids sten." Den lange bar dem derhen og sagde: "Bare jeg nu kunne se den, så skulle jeg nok få fat i den." "Er der ikke andet i vejen," sagde den tykke, lagde sig på maven og stak munden ned i vandet og drak og drak, til havet var helt udtømt. Den lange bukkede sig nu lidt og tog ringen. Kongesønnen bragte den til den gamle, der blev meget forbavset og sagde: "Ja, det er den rigtige ring. Den første prøve har du bestået, nu kommer den anden. Der nede på engen foran slottet græsser tre hundrede fede okser, dem skal du spise med hud og hår og horn, og nede i kælderen ligger der tre hundrede fede vin, dem skal du drikke. Hvis der er en eneste smule tilovers, må du bøde med dit liv." "Må jeg bede en gæst med?" spurgte kongesønnen, "maden smager en ikke, når man spiser alene." "En må du tage med dig," sagde den gamle og grinede onskabsfuldt, "så har du jo selskab, men heller ikke flere."

Kongesønnen gik ud til sine tjenere og sagde til den tykke: "I dag skal du være min gæst og få lov til at spise dig rigtig mæt" Han gjorde sig nu så tyk, han kunne, og åd de tre hundrede okser til sidste mundfuld og spurgte endda, om der ikke var mere; vinen drak han lige af fadene uden at bruge glas og tømte dem til den sidste dråbe. Da han var færdig, gik kongesønnen hen til den gamle og sagde, at nu havde han løst den anden opgave. Hun blev meget forundret og sagde: "Så langt er endnu aldrig nogen nået, men du mangler endnu en ting," og ved sig selv tænkte hun: "Det skal du ikke slippe så godt fra." Højt sagde hun: "I aften bringer jeg min datter ind til dig, og så må du holde hende i dine arme, men pas på, at du ikke falder i søvn. Klokken tolv kommer jeg, og er hun ikke hos dig, er det ude med dig." "Det er let nok," tænkte kongesønnen, "jeg skal nok sørge for at holde mine øjne åbne." Han kaldte nu på sine tjenere, og fortalte dem, hvad heksen havde sagt. "Man kan jo aldrig vide, hvad der stikker bagved," sagde han, "det kan ikke skade at være forsigtig. Det er bedst, at I holder vagt uden for døren og passer på, hun ikke slipper ud." Om aftenen bragte heksen sin datter ind til ham. Den lange lagde sig uden om dem i en kreds, og den tykke stillede sig uden for døren, så at ingen levende sjæl kunne komme ind. Månen skinnede ind i stuen, så han kunne se, hvor dejlig hun var, men hun sagde ikke et ord. Han kunne ikke blive træt af at beundre hendes skønhed, men da klokken var elleve, fik den gamle dem ved trolddomskunster til at falde i søvn, og i samme øjeblik var prinsessen forsvundet.

Da klokken manglede et kvarter i tolv, vågnede de igen. De var fortvivlede allesammen, men han, der hørte så godt, sagde: "Vær stille, så skal jeg høre, hvor hun er." Lidt efter sagde han: "Hun sidder i en klippe tre hundrede mile herfra og klager og græder. Hvis du lange der vil, kan du være der med et par skridt." "Ja," svarede den lange, "men han med de stærke øjne må gå med og hjælpe mig." Den lange tog ham op på skuldrene, og et øjeblik efter stod de ved klippen. Han tog bindet fra den andens øjne, og straks sprang klippen i tusinde stykker. Derpå bar han jomfruen tilbage og hentede også sin kammerat, og da klokken slog tolv, sad de der allesammen. Heksen kom ind med et onskabsfuldt grin og troede, hendes datter sad velforvaret tre hundrede mile derfra. "Nu er han da min," tænkte hun, men da hun fik øje på pigen, sagde hun forfærdet: "Han kan mere end jeg." Hun turde ikke andet end give ham datteren, men uden at han så det, hviskede hun til hende: "Det er en skam for dig, at du skal nøjes med den tarvelige fyr og ikke vælge en brudgom efter dit hjerte."

Den stolte jomfru blev vred og tænkte kun på, hvordan hun skulle hævne sig. Den næste morgen lod hun tre hundrede læs brænde køre sammen ude i gården og sagde til kongesønnen, at hun ville ikke blive hans brud, hvis ikke en eller anden vilde sætte sig inde i bålet, og udholde den

smeltende varme. Hun troede ikke, han kunne få nogen af sine tjenere dertil, og mente, at hans kærlighed til hende var så stor, at han selv ville gøre det, og så blev hun fri for ham. "Nu har vi allesammen gjort noget for dig, undtagen frossenpinden," sagde tjenerne, "nu må han til det." Bålet brændte tre dage, og da flammerne døde hen, sad han midt inde i den varme aske og sagde: "Aldrig i mine levedage har jeg kendt sådan kulde. Hvis den havde været ret meget længere, var jeg frosset ihjel."

Nu hjalp der ingen udflugter. Den smukke kongedatter måtte gifte sig med den ubekendte unge mand. Da de kørte til kirke, sagde den gamle: "Jeg kan ikke holde den skam ud," og sendte soldater efter dem, som skulle hugge ned for fode og bringe hendes datter med hjem. Men den ene af tjenerne havde hørt det hele: "Hvad skal vi nu gøre?" sagde han til den tykke, og han vidste råd. Han spyttede noget op af alt det vand, han havde drukket, og det blev til en stor sø, hvori alle soldaterne druknede. Da heksen fik det at vide, sendte hun bevæbnede ryttere af sted, men tjeneren hørte det igen, og han med de stærke øjne tog bindet af og så på dem, og straks sprang de itu, som om de var af glas. Da de kom til kirken, tog de seks tjenere afsked: "Nu har I jo ikke længere brug for os," sagde de til kongesønnen, "nu drager vi ud i verden og prøver lykken."

En halv mil fra kongesønnens slot lå der en lille landsby, hvor der gik en fårehyrde med sin hjord. "Du ved nok ikke rigtig, hvem jeg er," sagde han til sin brud, "jeg er ingen kongesøn, men svinehyrde. Det er min far, som går derhenne. Vi må også hjælpe ham at vogte svinene." De tog ind på kroen, og kongesønnen sagde til krofolkene, at de om natten skulle tage prinsessens klæder bort. Da hun vågnede om morgenen, måtte hun trække i værtindens gamle kjole og uldstrømper, og konen lod endda, som om det var en stor nådesag, at hun fik dem "Hvis det ikke havde været for jeres mands skyld, havde I aldeles ikke fået dem," sagde hun. Prinsessen troede virkelig, at hun var blevet gift med en svinehyrde, og hjalp ham med at vogte svinene. "Jeg har jo ikke fortjent bedre, så hovmodig som jeg har været," tænkte hun. Efter otte dages forløb kunne hun ikke udholde det mere, for hendes fødder var ømme og ophovnede. Så kom der en mand og spurgte hende, om hun vidste, hvem hendes mand var. "Ja," svarede hun, "han er svinehyrde, og han er netop gået ud for at se at tjene lidt ved at sælge nogle bånd og lidser." "Kom, så skal jeg bringe jer hen til ham," sagde manden. Hun gik med ham, og han førte hende op på slottet. Der stod hendes mand i pragtfulde klæder, og hun kendte ham ikke, før han kyssede hende og sagde: "Jeg har lidt så meget for din skyld, så jeg har også villet sætte dig på prøve." Nu blev brylluppet fejret igen med stor pragt, og de levede lykkeligt sammen.